

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Проект Указу Президента України «Про Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні». URL: [http://minregion.gov.ua/regional-dev/samovryadivannya/proekti-zakonodavchih-aktiv-dlya-gromadskogo-obgovorennya /proekt-ukazuprezidenta-ukrayini-pro-konceptsiyu-reformivannya-miscevogo-samovryadivannya-tateritorialnoyi-organizaciyi-vladi-v-ukrayini/](http://minregion.gov.ua/regional-dev/samovryadivannya/proekti-zakonodavchih-aktiv-dlya-gromadskogo-obgovorennya/proekt-ukazuprezidenta-ukrayini-pro-konceptsiyu-reformivannya-miscevogo-samovryadivannya-tateritorialnoyi-organizaciyi-vladi-v-ukrayini/) (дата звернення: 20.10.2020).
2. Бабаєв В., Новікова М. Сучасні підходи до зберігання та нарощення ресурсного потенціалу територіальної громади. Публічне управління: теорія та практика: збір. наук. пр. Асоц. докт. з наук з держ. упр. Х.: Вид-во “ДонНаукДержУпр”, 2013. Вип. 4 (16). С. 197–201.
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. №280/97-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 21.10.2020).
4. Доповідь про стан людського розвитку за 2019 рік. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/presscenter/pressreleases/2019/ukraine-ranks-mid-table-in-undps-2019-human-development-report.html> (дата звернення: 21.10.2020).
5. Бобровська О.Ю. Ресурсна теорія в проекції на розвиток територіальних громад. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2018. Вип. 1(19). С.1-11. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01\(19\)/14.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01(19)/14.pdf) (дата звернення: 21.10.2020).

**Дрогомирецький Іван Васильович, магістрант,
Дмитришин Марта Василівна, к.е.н., доцентка,
доцентка кафедри управління та адміністрування**

ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ У ПОКРАЩЕННІ БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ

Благоустрій у громадах роками залишався не пріоритетним в умовах постійних дефіцитів бюджетів усіх рівнів. Поступово інфраструктура громад просто зруйнувалась на стільки, що фактично припинила своє існування.

Реформа децентралізації відкрила нові фінансові можливості та повноваження органам місцевої влади та місцевим мешканцям це змінити. Поступово нові автобусні зупинки, тротуари, ліхтарі та сміттєві ящики змінюють образ сіл та містечок.

Поводження з твердими побутовими відходами є першочерговим завданням, адже розкидане сміття не лише знижує привабливість території, а й несе у собі екологічну загрозу.

Новостворені громади мали багато можливостей брати участь у конкурсах та отримувати методичну та фінансову підтримку зарубіжних партнерів у реалізації важливих проектів. Зокрема, успіху у цьому напрямку досягла Новосанжарська об'єднана територіальна громада [1].

2010 року проект DESPRO надає експертну та консультативну підтримку в управлінні відходами у партнерських регіонах. Перед початком активного етапу впровадження реформи місцевого самоврядування у 2014 р., DESPRO підтримував ініціативи окремих громад у вдосконаленні управління відходами

на основі міжмуніципального співробітництва. Такі проекти реалізовано у Тульчинському районі Вінницької області, і згодом у Новосанжарському районі Полтавській області та Глухівському районі на Сумщині. DESPRO цілісно підходить до “проблеми сміття” з допомогою методу Інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ).

Стратегія поводження з відходами для Новосанжарського району була розроблена з урахуванням міжмуніципального “кластеру”, який об’єднав місто Нові Санжари та 4 сусідні села (зокрема, Зачепилівку, де розташований полігон). Хоча проект міжмуніципальної співпраці і не був впроваджений у повному обсязі зв’язку із фінансовими ускладненнями, масштабувати систему поводження з відходами пізніше допомогло створення об’єднаної територіальної громади: Зачепилівка тепер у складі Новосанжарської ОТГ

«До реалізації проекту усі села звозили відходи на наш полігон, але старий трактор розсипався і не стало чим трамбувати відходи. Сміття було розпорошене не тільки по всьому полігону, але ним була усипана уся дорога до полігону. Висипали що завгодно, де завгодно і як завгодно. Вітром усі відходи, особливо поліетилен, розносило по навколишньому лісі, території. У нас робота щодо поводження з ТПВ на той час взагалі не була ніяк організована, бо ми технічно не мали можливості це зробити, навіть винайняти бульдозер у найближчих селищах. Ми були вимушені раз на три місяці з Полтави трейлером везти бульдозер, який працював у нас тиждень. Це обходилося дуже дорого і призводило до катастрофічної ситуації. Я написав стоси паперу від району до Президента, але реакції ніякої не було. Якби не проект DESPRO, то цю ситуацію ми би не вирішили,» - розповідає Михайло Заріцький, староста села Зачепилівка Новосанжарського району Полтавської області.

«Ситуація покращилась і для людей. Періодично, за графіком, у населених пунктах Новосанжарської ОТГ автомобілі збирають відходи і люди мають можливість їх здати. Тобто наша ОТГ отримала чітку систему збирання, вивезення і розміщення ТПВ. На даний час ми вже 8й рік експлуатуємо полігон, заповнена третина полігону. Тобто придбаний DESPRO бульдозер заощадив нам і кошти, і фінанси, і об’єми для складування відходів – ефективність цієї роботи стала набагато вища. Зміни відбулись не лише в плані покращення технічної оснащеності полігону. Так, проект дав можливість провести роботу з населенням, з навчальними закладами щодо важливості централізованого збору ТПВ. Проект DESPRO також проводив навчання, залучав до співпраці обласні екологічні структури, експертів, яких не мають органи місцевого самоврядування. Так населення, місцеві депутати, посадовці отримали основи екологічної самосвідомості – що робити з пластиком, зі склом і т. д.; чому не можна спалювати чи викидати; який період розпаду відходів; негативний вплив відходів на навколишнє середовище...» розповідає Михайло [2].

Рис. 1. Поводження з твердими побутовими відходами у Новосанжарській об'єднаній територіальній громаді [1]

Розвиток спроможностей представників місцевого самоврядування та комунальних підприємств, а також комунікація з населенням щодо відповідального ставлення до поводження з відходами - це істотна частина підходу проекту DESPRO до розвитку управління відходами для громад. Поінформовані та кваліфіковані представники місцевого самоврядування спільно із екологічно свідомими мешканцями громад можуть утримувати та розвивати сталі системи управління відходами на основі власної інституційної спроможності, без потреби звертатися до проектів міжнародної технічної підтримки [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Новини громади. Офіційний веб-сайт Новосанжарської селищної ради та виконавчого комітету. URL: <https://www.novsan-rada.gov.ua/> (Дата звернення – 20.10.2020 року).*
2. *Нова якість управління відходами для Нових Санжар. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/614/4.pdf> (Дата звернення – 20.10.2020 року).*

Мазур Любов Любомирівна, магістрантка
Горан Тетяна Анатоліївна, к.і.н., старший викладач кафедри
міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту

**ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ У
ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ**

Питання надання соціальних послуг є досить важливим в умовах децентралізації влади в Україні. На законодавчому рівні надання соціальних послуг забезпечується Конституцією України та регулюється значною кількістю нормативно-правових актів. Однак на практиці однієї тільки законодавчої бази для успішної діяльності у сфері соціальних послуг недостатньо. Поряд з тим сама законодавча база не є ідеальною і потребує значних уточнень та доопрацювань з метою підвищення якості соціальних послуг, які надаються населенню.